

Αριθμός 255/2021

Το κατά το άρθρο 88 παρ. 2 του Συντάγματος

Ειδικό Δικαστήριο

Αποτελούμενο από τους: Ειρήνη Σαρπ, Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας, Πρόεδρο, Νικόλαο Σκαρβέλη, Σύμβουλο της Επικρατείας, τακτικό μέλος, Πελαγία Ακάσογλου, Αρεοπαγίτη, αναπληρωματικό μέλος, κωλυομένων των Μαρίας Μουλιανιτάκη, Αρεοπαγίτη, τακτικού μέλους και Μυρσίνης Παπαχίου, Αρεοπαγίτη, αναπληρωματικού μέλους, Κωνσταντίνο Χριστοδούλου, Καθηγητή της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, τακτικό μέλος, Ελένη Μουσταΐρα, Καθηγήτρια της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, αναπληρωματικό μέλος, κωλυομένης της Ευγενίας Πρεβεδούρου, Καθηγήτριας της Νομικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, τακτικού μέλους, Κωνσταντίνο Γιαννακόπουλο, Καθηγητή της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, αναπληρωματικό μέλος, κωλυομένης της Ευγενίας Σαχπεκίδου, Καθηγήτριας της Νομικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, τακτικού μέλους και του Κωνσταντίνου Παπαγεωργίου, Καθηγητή της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, αναπληρωματικού μέλους, Θεμιστοκλή Μαμάκο, Δικηγόρο, τακτικό μέλος, Δημήτριο Μανώλη, Δικηγόρο, αναπληρωματικό μέλος, κωλυομένων των Χριστίνας Κουντούρη, Δικηγόρου, τακτικού μέλους και Δημητρίου Πολλάλη, Δικηγόρου, αναπληρωματικού μέλους, Ανδρέα Ζαχόπουλο, Δικηγόρο, τακτικό μέλος, Ελένη Γκίκα, Προϊσταμένη της Διεύθυνσης της Γραμματείας του Συμβουλίου της Επικρατείας, Γραμματέα.

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριο του Συμβουλίου της Επικρατείας στις 6 Απριλίου 2021, ημέρα Τρίτη και ώρα 18.00, για να δικάσει την από 29 Οκτωβρίου 2020 αγωγή, η οποία κατατέθηκε την ίδια ημέρα ενώπιον της Γραμματείας του Ειδικού Δικαστηρίου και έλαβε αριθμό καταθέσεως 3.

Τ ο υ Νικολάου Αγγελάρα του Αντωνίου, κατοίκου Αθηνών, οδός

Σαρανταπόρου, αρ. 80, ο οποίος παρέστη με τον υπογράφοντα δικηγόρο Φαίδωνα Κεδίκογλου.

Κ α τ ά του Ελληνικού Δημοσίου, όπως εκπροσωπείται νόμιμα από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος δεν παρέστη αλλά κατέθεσε δήλωση για τη συζήτηση της αγωγής.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη, άκουσε τον εισηγητή της υποθέσεως Νικόλαο Σκαρβέλη, κ α ι

Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α φ α
Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ á τ ο ν Ν ό μ ο

1. Επειδή, με την κρινόμενη αγωγή ο ενάγων, συνταξιούχος δικαστικός λειτουργός (Πρόεδρος Ελεγκτικού Συνεδρίου επί τιμή, ο οποίος συνταξιοδοτήθηκε την 1.7.2015), ζητεί να αναγνωριστεί η υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου να του καταβάλει, κατ' άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ., εντόκως από την επίδοση της αγωγής έως την πλήρη εξόφλησή του, το ποσό των 13.400,91 ευρώ. Το ποσό αυτό, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του ενάγοντος, αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ των ποσών συντάξεων που έλαβε κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2019 έως 30.9.2019 και των ποσών που θα λάμβανε εάν δεν εφαρμόζονταν, κατά τον υπολογισμό της μηνιαίας σύνταξής του, οι κατά τον ενάγοντα αντίθετες στα άρθρα 2 παρ. 1, 4 παρ. 1 και 5, 25 παρ. 1 και 4, 26, 87 παρ. 1 και 2 και 88 παρ. 2 του Συντάγματος διατάξεις των άρθρων 38 του ν. 3863/2010, 11 του ν. 3865/2010, 44 παρ. 10 του ν. 3986/2011 και 2 παρ. 13 του ν. 4002/2011, που προέβλεπαν την επιβολή εισφοράς αλληλεγγύης συνταξιούχων, του άρθρου πρώτου παρ. Β υποπαρ. Β3 του ν. 4093/2012, που προέβλεπαν περικοπές των συντάξεων των συνταξιούχων του Δημοσίου, και των άρθρων 8 και 14 του ν. 4387/2016 και 120 του ν. 4623/2019, που προέβλεπαν τον επανυπολογισμό των συντάξεων των ήδη συνταξιούχων κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος του ν. 4387/2016 και την επιβολή ανώτατου ορίου στο ποσό των συντάξεων αυτών.

2. Επειδή, το άρθρο 26 του Συντάγματος, το οποίο περιλαμβάνεται στις μη υποκείμενες σε αναθεώρηση συνταγματικές διατάξεις σύμφωνα με το άρθρο 110 παρ. 1 του Συντάγματος, ορίζει ότι «1. Η νομοθετική λειτουργία ασκείται από τη Βουλή και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. 2. Η εκτελεστική λειτουργία ασκείται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και την

Κυβέρνηση. 3. Η δικαστική λειτουργία ασκείται από τα δικαστήρια ...». Περαιτέρω, το Σύνταγμα, εξειδικεύοντας, προκειμένου περί της δικαστικής λειτουργίας, τις αρχές που συνάγονται από την ανωτέρω θεμελιώδη διάταξη του άρθρου 26, ορίζει στο μεν άρθρο 87 ότι «1. Η δικαιοσύνη απονέμεται από δικαστήρια συγκροτούμενα από τακτικούς δικαστές που απολαμβάνουν λειτουργική και προσωπική ανεξαρτησία. 2. Οι δικαστές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους υπόκεινται μόνο στο Σύνταγμα και στους νόμους και σε καμία περίπτωση δεν υποχρεούνται να συμμορφώνονται με διατάξεις που έχουν τεθεί κατά κατάλυση του Συντάγματος. 3. ...», στη δε παρ. 2 του άρθρου 88, όπως αντικαταστάθηκε με το από 6.4.2001 Ψήφισμα της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων (Α' 84), ότι «Οι αποδοχές των δικαστικών λειτουργών είναι ανάλογες με το λειτούργημά τους. Τα σχετικά με τη βαθμολογική και μισθολογική τους εξέλιξη και με την κατάστασή τους γενικά καθορίζονται με ειδικούς νόμους. Κατά παρέκκλιση από τα άρθρα 94, 95 και 98, διαφορές σχετικά με τις κάθε είδους αποδοχές και τις συντάξεις των δικαστικών λειτουργών και εφόσον η επίλυση των σχετικών νομικών ζητημάτων μπορεί να επηρεάσει τη μισθολογική, συνταξιοδοτική ή φορολογική κατάσταση ευρύτερου κύκλου προσώπων, εκδικάζονται από το ειδικό δικαστήριο του άρθρου 99. Το δικαστήριο στις περιπτώσεις αυτές συγκροτείται με τη συμμετοχή ενός επιπλέον τακτικού καθηγητή και ενός επιπλέον δικηγόρου, όπως νόμος ορίζει. ...».

3. Επειδή, εξάλλου, ο ν. 3038/2002 «Για την επίλυση των διαφορών του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος και άλλες διατάξεις» (Α' 180), που εκδόθηκε σε εκτέλεση της ανωτέρω διάταξης του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος, ορίζει στο άρθρο 4 ότι «Στο Ειδικό Δικαστήριο που προβλέπεται με το άρθρο 88 παρ. 2 του Συντάγματος υπάγονται οι διαφορές που αναφέρονται σε κάθε είδους αποδοχές και συντάξεις των δικαστικών λειτουργών και του κύριου προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, εφόσον η επίλυση των σχετικών νομικών ζητημάτων μπορεί να επηρεάσει τη μισθολογική, συνταξιοδοτική ή φορολογική κατάσταση ευρύτερου κύκλου προσώπων», στο άρθρο 5 ότι «1. Το Ειδικό Δικαστήριο εάν κρίνει ότι δεν έχει δικαιοδοσία παραπέμπει την υπόθεση στο αρμόδιο τακτικό διοικητικό δικαστήριο ή το Ελεγκτικό

Συνέδριο. Η παραπεμπτική απόφαση είναι δεσμευτική για το δικαστήριο στο οποίο γίνεται η παραπομπή. 2. Το τακτικό διοικητικό δικαστήριο ή το Ελεγκτικό Συνέδριο, εάν κρίνει ότι στη διαφορά που έχει εισαχθεί απευθείας σε αυτό ανακύπτουν νομικά ζητήματα, η επίλυση των οποίων μπορεί να επηρεάσει τη μισθολογική, συνταξιοδοτική ή φορολογική κατάσταση ευρύτερου κύκλου προσώπων, παραπέμπει τη διαφορά αυτή στο Ειδικό Δικαστήριο. ...», στο άρθρο 8 ότι «Η απόφαση του Ειδικού Δικαστηρίου παράγει τα αποτελέσματά της έναντι των διαδίκων της δίκης, περιλαμβανομένων και των τυχόν παρεμβάντων» και στο άρθρο 9 ότι «Κατά τη διαδικασία ενώπιον του Ειδικού Δικαστηρίου εφαρμόζονται αναλόγως κατά τα λοιπά οι διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας και συμπληρωματικά οι διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας».

4. Επειδή, κατά την έννοια των ανωτέρω παρατεθεισών διατάξεων των άρθρων 4, 5 παρ. 1 και 2 και 8 του ν. 3038/2002, ερμηνευόμενων ενόψει του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος, στη δικαιοδοσία του παρόντος Ειδικού Δικαστηρίου υπάγονται οι σχετικές με κάθε είδους αποδοχές και συντάξεις των δικαστικών λειτουργών διαφορές, εφόσον η επίλυση των οικείων νομικών ζητημάτων αφορά ειδικώς τους δικαστικούς λειτουργούς και μπορεί ταυτόχρονα να επηρεάσει τη μισθολογική, συνταξιοδοτική ή φορολογική κατάσταση ευρύτερου κύκλου των προσώπων αυτών. Αντιθέτως, δεν υπάγονται στη δικαιοδοσία του Ειδικού Δικαστηρίου μισθολογικές και συνταξιοδοτικές διαφορές δικαστικών λειτουργών, στις οποίες ανακύπτουν ζητήματα που αφορούν και άλλες κατηγορίες λειτουργών, υπαλλήλων ή συνταξιούχων του Δημοσίου. Και τούτο διότι, όταν το αρμόδιο τακτικό διοικητικό δικαστήριο ή το Ελεγκτικό Συνέδριο εκδικάζει όμοια με τα εγειρόμενα ενώπιον του Ειδικού Δικαστηρίου νομικά ζητήματα που αφορούν και άλλους λειτουργούς, υπαλλήλους ή συνταξιούχους του Δημοσίου, πλην των δικαστικών λειτουργών, ενδέχεται να εκδοθούν αντιφατικές αποφάσεις για το ίδιο νομικό ζήτημα, χωρίς να υπάρχει δυνατότητα άρσης της σχετικής σύγκρουσης (βλ. αποφ. του παρόντος Ειδικού Δικαστηρίου 130/2020, 1-4/2018, 137/2016, 203/2014). Περαιτέρω, κατά την έννοια των ίδιων ως άνω διατάξεων, το Ειδικό Δικαστήριο, μετά την επίλυση του εμπύπτοντος στη δικαιοδοσία του νομικού ζητήματος, εφόσον τούτο δεν έχει ήδη

επιλυθεί με προηγούμενη απόφασή του, παραπέμπει τη σχετική υπόθεση για την περαιτέρω εκδίκασή της στο αρμόδιο δικαστήριο, δηλαδή είτε σε τακτικό διοικητικό δικαστήριο είτε στο Ελεγκτικό Συνέδριο (βλ. αποφ. του παρόντος Ειδικού Δικαστηρίου 130/2020, 1-4/2018, 203/2014, 78/2013). Το δικαστήριο δε στο οποίο παραπέμπεται η υπόθεση, συμμορφούμενο, ως προς το επιλυθέν νομικό ζήτημα, με την απόφαση του Ειδικού Δικαστηρίου, επιλύει οριστικώς τη διαφορά (βλ. αποφ. του παρόντος Ειδικού Δικαστηρίου 130/2020, 1-4/2018, 83/2013). Αν το τιθέμενο στην υπόθεση νομικό ζήτημα έχει ήδη επιλυθεί με προηγούμενη απόφασή του, το Ειδικό Δικαστήριο, αφού διαπιστώσει τούτο, παραπέμπει την υπόθεση στο αρμόδιο δικαστήριο για την περαιτέρω εκδίκασή της και δεν προβαίνει στην εκ νέου κρίση επί του ζητήματος αυτού (βλ. αποφ. του παρόντος Ειδικού Δικαστηρίου 130, 1-3/2020, 1-4/2018).

5. Επειδή, εξάλλου, στο άρθρο 11 του ν. 3865/2010 (Α' 120) [ο οποίος, ως ειδικός κατ' άρθρο 73 παρ. 2 του Συντάγματος συνταξιοδοτικός νόμος, επανέλαβε μεταξύ άλλων, προκειμένου περί συντάξεων που καταβάλλονται από το Δημόσιο, τις ομοίου περιεχομένου διατάξεις του άρθρου 38 του ν. 3863/2010 (Α' 115), που αφορούν παρακράτηση εισφοράς αλληλεγγύης από τις συντάξεις κύριας ασφάλισης των συνταξιούχων των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (βλ. Ε.Σ. 244/2017 Ολομ., σκέψη ΙΧ.Δ)] ορίζονται τα εξής: «Από 1.8.2010 θεσπίζεται Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΑΣ) η οποία τηρείται σε λογαριασμό με οικονομική αυτοτέλεια, στο Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών (ΑΚΑΓΕ), το οποίο συστάθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 149 του ν. 3655/2008 (ΦΕΚ 58 Α'). Σκοπός του λογαριασμού είναι η κάλυψη ελλειμμάτων των κλάδων κύριας σύνταξης Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (Φ.Κ.Α.). 2. α. Η ΕΑΣ παρακρατείται μηνιαία από τις συντάξεις που καταβάλλονται από το Δημόσιο ως εξής: α) Για συντάξεις από 1.400,01 € έως 1.700,00 €, ποσοστό 3%. β) Για συντάξεις από 1.700,01 € έως 2.000,00 €, ποσοστό 4%. γ) Για συντάξεις από 2.000,01 € έως 2.300,00 €, ποσοστό 5%. δ) Για συντάξεις από 2.300,01 € έως 2.600,00 €, ποσοστό 6%. ε) Για συντάξεις από 2.600,01 € έως 2.900,00 €, ποσοστό 7%. στ) Για συντάξεις από 2.900,01 € έως 3.200,00 €, ποσοστό 8%. ζ) Για συντάξεις από 3.200,01 € έως 3.500,00 €, ποσοστό 9%. η) Για συντάξεις

από 3.500,01 € και άνω, ποσοστό 10%. β. ... 3. α. Για την πρώτη κατηγορία το ποσό της σύνταξης μετά την παρακράτηση της εισφοράς δεν μπορεί να υπολείπεται των χιλίων τετρακοσίων ευρώ (1.400 €). β. ...». Σύμφωνα δε με τις διατάξεις των παρ. 10 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 (Α' 152) και 13 του άρθρου 2 του ν. 4002/2011 (Α' 180), από 1.8.2011 τα ως άνω ποσοστά των περιπτώσεων β' έως και η' αναπροσαρμόστηκαν σε 6%, 7%, 9%, 10%, 12%, 13% και 14%, αντίστοιχα.

6. Επειδή, με την κρινόμενη αγωγή προβάλλεται ότι η επιβολή της εισφοράς αλληλεγγύης συνταξιούχων που προβλέφθηκε με τις ανωτέρω διατάξεις, κατά το μέρος που αφορά τους δικαστικούς λειτουργούς, τελεί υπό τους περιορισμούς που απορρέουν από τις ειδικές συνταγματικές διατάξεις των άρθρων 26, 87 παρ. 1 και 2 και 88 παρ. 2, καθώς και τις εγγυήσεις που αυτές καθιερώνουν. Επίσης, προβάλλεται ότι ο υπολογισμός του ύψους της εισφοράς αυτής με εφαρμογή του κατά περίπτωση συντελεστή επί του συνολικού ποσού της εκάστοτε χορηγούμενης σύνταξης, χωρίς δηλαδή να αφαιρούνται οι επιβληθείσες στις συντάξεις μειώσεις και, προκειμένου για τις συντάξεις άνω των 1.400 ευρώ, το τμήμα αυτών έως τα 1.400 ευρώ και χωρίς να εφαρμόζεται για κάθε επόμενο των 1.400 ευρώ κλιμάκιο σύνταξης ο προβλεπόμενος από τις ως άνω διατάξεις αντίστοιχος συντελεστής, κατά το μέρος που αφορά τους δικαστικούς λειτουργούς, παραβιάζει τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1, 4 παρ. 1 και 5, 5 παρ. 1 και 25 παρ. 1 και 4 του Συντάγματος. Όσον αφορά, όμως, το ζήτημα της συμφωνίας με το Σύνταγμα της επιβολής της ένδικης εισφοράς αλληλεγγύης στους δικαστικούς λειτουργούς, με την 164/2015 απόφαση του παρόντος Ειδικού Δικαστηρίου έχει ήδη κριθεί ότι η κατ' εφαρμογή των διατάξεων των ν. 3865/2010 και 4002/2011, δυνάμει των οποίων επιβλήθηκε η εισφορά αυτή, μείωση των συντάξεων των δικαστικών λειτουργών, όπως και όλων των συνταξιούχων του Δημοσίου, δεν υπερβαίνει το αναγκαίο μέτρο και δεν μπορεί να γίνει λόγος περί κλονισμού των συνθηκών οικονομικής ασφάλειας των δικαστών, της αρχής της διάκρισης των λειτουργιών και προσβολής της δικαστικής (προσωπικής και λειτουργικής) ανεξαρτησίας. Όσον αφορά δε τα ειδικότερα ζητήματα που τίθενται με την υπό κρίση αγωγή σχετικά με τη συνταγματικότητα του τρόπου υπολογισμού της ως

άνω εισφοράς λόγω της εφαρμογής ενιαίου συντελεστή επί του συνολικού ποσού της εκάστοτε χορηγούμενης σύνταξης, χωρίς αφαίρεση των επιβληθεισών στις συντάξεις μειώσεων και, προκειμένου για τις συντάξεις άνω των 1.400 ευρώ, του τμήματος αυτών έως τα 1.400 ευρώ και χωρίς εφαρμογή για το άνω των 1.400 ευρώ τμήμα των συντάξεων διαφορετικών συντελεστών ανά κλιμάκιο σύνταξης, τρόπου υπολογισμού ως προς τον οποίο προβάλλεται ότι παραβιάζει τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1, 4 παρ. 1 και 5, 5 παρ. 1 και 25 παρ. 1 και 4 του Συντάγματος, τα ζητήματα αυτά αφορούν όλους αδιακρίτως τους συνταξιούχους του Δημοσίου και όχι ειδικώς τους δικαστικούς λειτουργούς ενόψει των ειδικών συνταγματικών εγγυήσεων για την προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία τους και τη συνακόλουθη ιδιαίτερη μισθολογική και συνταξιοδοτική μεταχείριση που επιφυλάσσει γι' αυτούς το Σύνταγμα, με συνέπεια να μην υφίσταται δικαιοδοσία του παρόντος Ειδικού Δικαστηρίου να αποφανθεί σχετικώς, σύμφωνα με όσα προαναφέρονται στην 4η σκέψη (βλ. αποφ. του παρόντος Ειδικού Δικαστηρίου 173/2019, 53/2018, 245, 4, 3/2017, 119/2014, 89, 63, 3/2013). Συνεπώς, η υπό κρίση αγωγή, κατά το μέρος που αφορά αξιώσεις του ενάγοντος σχετιζόμενες με την επιβολή στις συντάξεις του κατά το ένδικο χρονικό διάστημα της ως άνω εισφοράς αλληλεγγύης συνταξιούχων, πρέπει να παραπεμφθεί στο Ελεγκτικό Συνέδριο, το οποίο άλλωστε έχει κρίνει, για τον προγενέστερο του χρονικού αυτού διαστήματος χρόνο, ότι οι ανωτέρω διατάξεις με τις οποίες επιβλήθηκε η ως άνω εισφορά, κατά το μέρος που αφορούν την επιβολή της στις συντάξεις των συνταξιούχων του Δημοσίου εν γένει, είναι αντίθετες προς τις ρυθμίσεις των άρθρων 4 παρ. 1 και 5, 22 παρ. 5 και 25 παρ. 1 και 4 του Συντάγματος και τις απορρέουσες από τα άρθρα αυτά αρχές (Ε.Σ. 504/2021 Ολομ., σκέψη 61, 244/2017 Ολομ., σκέψη Χ.Δ.).

7. Επειδή, περαιτέρω, με τις διατάξεις των άρθρων πρώτου παρ. Β υποπαρ. Β3 του ν. 4093/2012, 8 και 14 του ν. 4387/2016 και 120 του ν. 4623/2019 θεσπίσθηκαν περικοπές στις συντάξεις όλων των συνταξιούχων του Δημοσίου. Ενόψει, όμως, του ότι με την κρινόμενη αγωγή προβάλλεται ότι οι εν λόγω διατάξεις, κατά το μέρος που αφορούν τον υπολογισμό των συντάξεων των δικαστικών λειτουργών, οδηγούν στη χορήγηση συνταξιοδοτικής παροχής, η οποία αντιστοιχεί σε ποσοστά

αναπλήρωσης ιδιαιτέρως χαμηλά και τελεί σε προφανή δυσαναλογία προς τις αποδοχές ενεργείας τους, με συνέπεια να αντίκεινται στις διατάξεις των άρθρων 26, 87 παρ. 1 και 2 και 88 παρ. 2 του Συντάγματος και στην επιβαλλόμενη από τις διατάξεις αυτές ιδιαίτερη μισθολογική και συνταξιοδοτική μεταχείριση των δικαστικών λειτουργών, που αποσκοπεί στο να διασφαλίζεται σε αυτούς επίπεδο αξιοπρεπούς διαβίωσης ανάλογο με το κύρος και την αποστολή του λειτουργήματός τους, το παρόν Ειδικό Δικαστήριο έχει κατά το μέρος αυτό δικαιοδοσία για την εκδίκαση της κρινόμενης διαφοράς, δεδομένου ότι η επίλυση των ζητημάτων αυτών αφορά μόνον τους δικαστικούς λειτουργούς, ενόψει του ειδικού καθεστώτος που διέπει τη μισθολογική και τη συνταξιοδοτική τους μεταχείριση, και μπορεί να επηρεάσει τη συνταξιοδοτική κατάσταση ευρύτερου κύκλου των εν λόγω λειτουργών (βλ. αποφ. του παρόντος Ειδικού Δικαστηρίου 1-4/2018), τα δε αντίθετα προβαλλόμενα με το από 24.2.2021 υπόμνημα του Δημοσίου πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμα.

8. Επειδή, από τον συνδυασμό των παρατιθέμενων στη σκέψη 2 διατάξεων των άρθρων 26, 87 παρ. 1 και 2 και 88 παρ. 2 του Συντάγματος συνάγονται τα ακόλουθα: Ο συνταγματικός νομοθέτης, για την εξασφάλιση της ανεξαρτησίας της δικαστικής λειτουργίας, η οποία αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την εξασφάλιση της παροχής στους πολίτες αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας (σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος, το άρθρο 6 παρ. 1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, το άρθρο 19 παρ. 1 εδ. β' της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και το άρθρο 47 εδ. β' του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης), αναγνωρίζει λειτουργική και προσωπική ανεξαρτησία στους δικαστές που συγκροτούν τα δικαστήρια και ταυτίζει την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, μέσω δε αυτής την ισοτιμία της με τις άλλες δύο λειτουργίες (νομοθετική και εκτελεστική), με την ανεξαρτησία των δικαστών. Εγγύηση για την εξασφάλιση της ανεξαρτησίας αυτής αποτελεί και η ιδιαίτερη μισθολογική μεταχείριση των δικαστών, την οποία μάλιστα καθιερώνει ευθέως το Σύνταγμα, επιτάσσοντας ρητώς, με το ως άνω άρθρο 88 παρ. 2, τη χορήγηση σε αυτούς αποδοχών, οι οποίες πρέπει πάντοτε να είναι ανάλογες προς το λειτούργημά τους, δηλαδή προς

την άσκηση της δικαστικής λειτουργίας. Συνεπώς, οι αποδοχές αυτές πρέπει όχι μόνον να είναι τουλάχιστον ίσες προς τις αποδοχές των αντίστοιχων προς τους δικαστικούς λειτουργούς οργάνων των άλλων δύο λειτουργιών, λόγω της ισοτιμίας της λειτουργίας αυτής προς τις λοιπές δύο, αλλά και επαρκείς για να εξασφαλίσουν αφενός μεν την αξιοπρεπή διαβίωση των δικαστικών λειτουργών, δηλαδή τη διαβίωσή τους κατά τρόπο συνάδοντα προς το κύρος του λειτουργήματος που ασκούν και την αποστολή τους ως οργάνων της τρίτης πολιτειακής εξουσίας, και αφετέρου την απερίσπαστη εκ μέρους τους άσκηση των δικαιοδοτικών καθηκόντων τους. Και ναι μεν δεν κατοχυρώνεται από το Σύνταγμα συγκεκριμένο ύψος αποδοχών των δικαστικών λειτουργών, τούτο δε προφανώς καθορίζεται ενόψει των εκάστοτε κρατουσών κοινωνικών και οικονομικών συνθηκών και των θεσπιζόμενων για τα αντίστοιχα με τους δικαστικούς λειτουργούς όργανα των άλλων δύο λειτουργιών αποδοχών, απαραίτητη, πάντως, προϋπόθεση προς εξασφάλιση της ανεξαρτησίας των δικαστικών λειτουργών είναι και η εξασφάλιση της κατ' αρχήν σταθερότητας των αποδοχών τους και η αποφυγή, κατά το δυνατόν, της ανατροπής του μισθολογικού τους καθεστώτος με αιφνίδιες, αλλεπάλληλες ή σοβαρές μειώσεις των αποδοχών τους, διότι μόνο υπό την προϋπόθεση αυτή μπορεί να εξασφαλισθεί ότι θα είναι σε θέση να ασκήσουν τα καθήκοντά τους απερίσπαστοι. Κατ' ακολουθία, μεταβολή του μισθολογικού καθεστώτος των δικαστικών λειτουργών με μείωση των αποδοχών τους, ιδιαιτέρως μάλιστα στην περίπτωση που η μείωση αυτή είναι τέτοιας φύσης ή έκτασης, ώστε να επιφέρει πράγματι ανατροπή του έως τότε ισχύοντος μισθολογικού καθεστώτος, δεν μπορεί να γίνει αφενός μεν χωρίς να συντρέχει σοβαρός λόγος δημόσιου συμφέροντος, αφετέρου δε χωρίς να προκύπτει από συγκεκριμένα στοιχεία ότι η μείωση αυτή είναι αναγκαία για την επίτευξη του εν λόγω σκοπού δημόσιου συμφέροντος και δεν μπορεί να αναπληρωθεί από άλλα μέτρα, ότι αντίστοιχες μειώσεις έχουν γίνει και στις αποδοχές των αντίστοιχων με τους δικαστικούς λειτουργούς οργάνων των άλλων δύο λειτουργιών, ώστε οι αποδοχές των δικαστικών λειτουργών να παραμένουν τουλάχιστον ίσες με τις αποδοχές των οργάνων αυτών και μετά τη μείωση, και ότι έχει εκτιμηθεί το όφελος από την εν λόγω μείωση σε σχέση με τις επιπτώσεις που η μείωση αυτή

μπορεί να έχει στην ανεξαρτησία των δικαστών και, κατά συνέπεια, στην ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας, καθώς και στην εκ μέρους των δικαστών άσκηση των καθηκόντων τους με την αναγκαία προσήλωση, λαμβανομένων υπόψη και παραγόντων όπως το κόστος ζωής και οι φορολογικές και λοιπές οικονομικής φύσης υποχρεώσεις, τις οποίες οι δικαστές, όπως και οι άλλοι πολίτες, υπέχουν. Για τον λόγο δε αυτόν και το Σύνταγμα στο άρθρο 88 παρ. 2 επιβάλλει τα σχετικά με τη μισθολογική εξέλιξη των δικαστικών λειτουργών ζητήματα να ρυθμίζονται με ειδικό νόμο. Η πρόβλεψη δε αυτή περί ειδικού νόμου έχει την έννοια όχι ότι η ρύθμιση του μισθολογικού καθεστώτος των δικαστικών λειτουργών πρέπει κατ' ανάγκη να γίνεται με ιδιαίτερο νόμο με τον οποίο δεν θα ρυθμίζονται άλλα ζητήματα, αλλά ότι πρέπει να προκύπτει από τις προπαρασκευαστικές εργασίες για την ψήφισή του, με την επίκληση συγκεκριμένων στοιχείων, ότι κατά τον καθορισμό του ύψους των αποδοχών των δικαστικών λειτουργών ελήφθη υπόψη η ιδιαίτερη θέση που το άρθρο 26 του Συντάγματος και οι εξειδικεύουσες τις προκύπτουσες από αυτό αρχές συνταγματικές διατάξεις αποδίδουν, προς πραγμάτωση του κράτους δικαίου, στη δικαστική εξουσία, καθιστώντας αυτήν ισότιμη και ισοδύναμη προς τις άλλες δύο εξουσίες, και ότι το ύψος αυτών δεν καθορίστηκε σε συνάρτηση με παράγοντες που αφορούν το μισθολογικό καθεστώς δημοσίων υπαλλήλων ή λειτουργών που ανήκουν στην εκτελεστική εξουσία (βλ. αποφ. του παρόντος Ειδικού Δικαστηρίου 1-4/2018, 203/2014).

9. Επειδή, η ανωτέρω συνταγματική προστασία, η οποία αναφέρεται στον εν ενεργεία δικαστικό λειτουργό, διασφαλίζει, μεταξύ άλλων, και το συνταξιοδοτικό του καθεστώς, διότι και αυτό αποτελεί εγγύηση της προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας του δικαστικού λειτουργού (βλ. αποφ. του παρόντος Ειδικού Δικαστηρίου 1-4/2018, 171/2016, 6/2015). Πράγματι, αποτελεί ουσιώδη, αναγκαία και αυτονόητη εγγύηση για την εξασφάλιση της προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας του εν ενεργεία δικαστικού λειτουργού να γνωρίζει, κατά τον χρόνο που είναι εν ενεργεία και ασκεί τα δικαστικά καθήκοντά του, ότι και μετά την έξοδό του από την υπηρεσία (που είναι ενδεχόμενο να πραγματοποιηθεί και για τη διαφύλαξη της προσωπικής και λειτουργικής

δικαστικής του ανεξαρτησίας) θα εξακολουθήσει να έχει την αυτή, ως προς τις αποδοχές του, μεταχείριση (σύνταξη) και, πάντως, όχι δυσμενέστερη από τους εν ενεργεία συναδέλφους του. Η ευχέρεια, συνεπώς, του κοινού νομοθέτη να καθορίζει τη σύνταξη των δικαστικών λειτουργών τελεί υπό τους περιορισμούς των ανωτέρω συνταγματικών διατάξεων. Ειδικότερα, ο προσδιορισμός του ύψους της δεν μπορεί να γίνεται κατά τρόπο που να αποκλίνει αυτή ουσιωδώς από τις, κατ' εφαρμογή του άρθρου 26 του Συντάγματος και του εξειδικεύοντος, ως προς τη δικαστική εξουσία, τις προκύπτουσες από αυτό αρχές άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος, καθοριζόμενες αποδοχές ενεργείας, στον βαθμό που κάτι τέτοιο θα μπορούσε να επηρεάσει την προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία του δικαστικού λειτουργού κατά τη διάρκεια της άσκησης του λειτουργήματός του. Επομένως, η επέμβαση του κοινού νομοθέτη στο συνταξιοδοτικό καθεστώς των δικαστικών λειτουργών είναι επιτρεπτή μόνο στο μέτρο που διατηρείται μία σταθερή αναλογία μεταξύ της σύνταξης και των συμφώνως προς το Σύνταγμα καθοριζόμενων αποδοχών ενεργείας των δικαστικών λειτουργών, όπως αυτές προκύπτουν μετά τη φορολόγησή τους (βλ. αποφ. του παρόντος Ειδικού Δικαστηρίου 1-4/2018, 6/2015, 73/2012, πρβλ. και Σ.Τ.Ε. 3540-3541/2003 Ολομ.). Κατ' ακολουθία και δεδομένου ότι δεν κατοχυρώνεται από το Σύνταγμα συγκεκριμένο ύψος αποδοχών των δικαστικών λειτουργών κατά τα άνω, το ύψος της σύνταξης των δικαστικών λειτουργών καθορίζεται μεν και αυτό ενόψει των εκάστοτε κρατουσών κοινωνικών και οικονομικών συνθηκών, ενώ, εξάλλου, σε περιπτώσεις επιτακτικής ανάγκης κάλυψης των οικονομικών αναγκών της Χώρας και βελτίωσης της δημοσιονομικής κατάστασης δεν αποκλείεται η επέμβαση του κοινού νομοθέτη για μειώσεις, εφεξής, των συντάξεων των δικαστικών λειτουργών, ακόμη και των ήδη απονεμηθεισών, εφόσον, όμως, οι μειώσεις αυτές δεν υπερβαίνουν το αναγκαίο μέτρο και είναι πράγματι πρόσφορες για την αντιμετώπιση του προβλήματος, συνεκτιμωμένου και του συνόλου των υφιστάμενων οικονομικών υποχρεώσεων των δικαστικών λειτουργών, καθώς και του ύψους των συντάξεων των λοιπών συνταξιούχων λειτουργών του Δημοσίου και του γενικότερου επιπέδου διαβίωσης. Πρέπει, όμως, σε κάθε περίπτωση, οι χορηγούμενες στους δικαστικούς λειτουργούς συντάξεις να εξακολουθούν

να εξασφαλίζουν σε αυτούς επίπεδο αξιοπρεπούς διαβίωσης, ανάλογο με το κύρος του λειτουργήματός τους, την ευθύνη της άσκησής του και τη σημασία αυτού για την πραγμάτωση του κράτους δικαίου, καθώς και με το επίπεδο διαβίωσης που τους εξασφάλιζαν οι αποδοχές που λάμβαναν ενόψει της θέσης και του βαθμού που κατείχαν κατά τον χρόνο αποχώρησης από την ενεργό υπηρεσία. Επομένως, λόγοι αποκλειστικώς οικονομικοί ή η επίτευξη δημοσιονομικών στόχων ή η ανάγκη περιστολής των αφορωσών τη χορήγηση συντάξεων δημοσίων δαπανών δεν μπορούν, αυτοί και μόνον, να δικαιολογήσουν περικοπές στις συντάξεις των δικαστικών λειτουργών, ιδιαιτέρως μάλιστα στην περίπτωση περικοπών αιφνίδιων, αλληπάλληλων ή σοβαρών που ανατρέπουν πράγματι το έως τότε ισχύον συνταξιοδοτικό καθεστώς, εφόσον δεν προκύπτει, με την επίκληση συγκεκριμένων στοιχείων, ότι, κατά τον καθορισμό του ποσοστού των περικοπών αυτών, ελήφθη υπόψη από τον κοινό νομοθέτη η ιδιαίτερη συνταξιοδοτική μεταχείριση που επιφυλάσσει το Σύνταγμα στους δικαστικούς λειτουργούς. Πρέπει, δηλαδή, να προκύπτει ότι, μετά από ειδικές εκτιμήσεις για τις επιπτώσεις από τις εν λόγω περικοπές στην άσκηση και το κύρος του δικαστικού λειτουργήματος, ελήφθη πρόνοια ώστε με τα καταβαλλόμενα στους δικαστικούς λειτουργούς ποσά συντάξεων να διατηρείται η απαιτούμενη σταθερή αναλογία μεταξύ των συντάξεων αυτών και των σύμφωνα με το Σύνταγμα καθοριζόμενων αποδοχών ενεργείας των δικαστικών λειτουργών και να αποτελούν πράγματι, μέσω της ποσοτικής αυτής σχέσης, οι καταβαλλόμενες συντάξεις, ως εκ του ύψους τους, εγγύηση προς εξασφάλιση της ανεξαρτησίας της δικαστικής λειτουργίας (βλ. αποφ. του παρόντος Ειδικού Δικαστηρίου 1-4/2018).

10. Επειδή, εξάλλου, με το άρθρο πρώτο παρ. Β του ν. 4093/2012 (Α' 222), εκτός των άλλων, επήλθαν μειώσεις επί των μεγαλύτερων των 1.000 ευρώ συντάξεων των συνταξιούχων του Δημοσίου. Περαιτέρω, με τον ν. 4387/2016 (Α' 85) μεταβλήθηκε εκ βάθρων το σύστημα υπολογισμού και αναπροσαρμογής των συντάξεων των ασφαλισμένων στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, μισθωτών και αυτοαπασχολούμενων, περιλαμβανομένων και όσων λάμβαναν ήδη σύνταξη πριν από την έναρξη ισχύος του νέου νόμου. Σύμφωνα με το νέο σύστημα, η ασφαλιστική

παροχή (κύρια σύνταξη) για όλους τους ασφαλισμένους του νέου φορέα, μισθωτούς και μη, προκύπτει από το άθροισμα εθνικής και ανταποδοτικής σύνταξης, η πρώτη των οποίων χρηματοδοτείται από τον κρατικό προϋπολογισμό και η δεύτερη, κατ' αρχήν, από τις ασφαλιστικές εισφορές. Ειδικότερα, η εθνική σύνταξη καθορίζεται, κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου, στο ποσό των 384 ευρώ υπό την προϋπόθεση της πραγματοποίησης χρόνου ασφάλισης τουλάχιστον 20 ετών ή ακόμη και 15 ετών, οπότε παρέχεται μειούμενη κατά 2% για κάθε έτος ασφάλισης που υπολείπεται των 20 ετών (βλ. άρθρο 7 παρ. 6), και καταβάλλεται χωρίς εισοδηματικά κριτήρια, για την καταβολή της δε απαιτείται η θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος. Η ανταποδοτική σύνταξη προκύπτει από τις συντάξιμες αποδοχές, τον χρόνο ασφάλισης και τα οριζόμενα στον νόμο (άρθρο 8) κατ' έτος ποσοστά αναπλήρωσης, κοινά για κάθε κατηγορία ασφαλισμένων. Εκτός από τη μεταβολή του συστήματος αυτού, που αφορά τον υπολογισμό των μελλοντικών συντάξεων, με το μεν άρθρο 13 του ν. 4387/2016 ανεστάλη μέχρι 31.12.2018 η καταβολή κάθε ατομικής μηνιαίας σύνταξης των προσώπων που είχαν ήδη καταστεί συνταξιούχοι μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 κατά το μέρος που η σύνταξή τους υπερέβαινε τις 2.000 ευρώ, με το δε άρθρο 14 του ίδιου νόμου προβλέφθηκε η αναπροσαρμογή των ήδη καταβαλλόμενων κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού συντάξεων. Ειδικότερα, οι χορηγούμενες στους παλαιούς αυτούς συνταξιούχους συντάξεις αποτελούνται πλέον και αυτές από το τμήμα της εθνικής και το τμήμα της ανταποδοτικής σύνταξης. Η τελευταία υπολογίζεται επί τη βάση του συντάξιμου μισθού επί του οποίου κανονίστηκε η ήδη χορηγηθείσα σύνταξη και επί του οποίου εφαρμόζονται τα ποσοστά αναπλήρωσης του άρθρου 8 του ν. 4387/2016 αναλόγως των ετών ασφάλισης βάσει των οποίων κανονίστηκε η επανυπολογισθείσα σύνταξη. Για την αντιμετώπιση, εξάλλου, των αυξομειώσεων που ανακύπτουν, λόγω του ανακαθορισμού των συντάξεων σε σχέση με τις ήδη καταβαλλόμενες συντάξεις, με την παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 4387/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4472/2017 (Α' 74) και ακολούθως με το άρθρο 1 του ν. 4583/2018 (Α' 212), ορίζεται ότι: «2.α. Μέχρι την 31.12.2018, οι συντάξεις της προηγούμενης παραγράφου συνεχίζουν να καταβάλλονται στο ύψος που

είχαν διαμορφωθεί κατά την 31.12.2014, σύμφωνα με τις τότε ισχύουσες διατάξεις. ... β. Από 1.1.2019, αν το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων αυτών είναι μεγαλύτερο εκείνου που προκύπτει από τον υπολογισμό τους σύμφωνα με την παράγραφο 1, το επιπλέον ποσό εξακολουθεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο, συμψηφιζόμενο κατ' έτος και μέχρι την πλήρη εξάλειψή του, με την εκάστοτε αναπροσαρμογή των συντάξεων, όπως αυτή προκύπτει κατ' εφαρμογή της παραγράφου 3, όπως ισχύει. γ. Αν το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων είναι μικρότερο από αυτό που προκύπτει από τον υπολογισμό τους βάσει της παραγράφου 1, τότε αυτό προσαυξάνεται, από την 1.1.2019, κατά 1/5 της διαφοράς σταδιακά και ισόποσα εντός πέντε (5) ετών. δ. ...».

11. Επειδή, με τις 1-4/2018 αποφάσεις του παρόντος Ειδικού Δικαστηρίου (εκ των οποίων μάλιστα η 1/2018 απόφαση εκδόθηκε επί άλλης, προγενέστερης, αγωγής τού και στην προκείμενη υπόθεση ενάγοντος) επιλύθηκε, εκτός των άλλων, το νομικό ζήτημα της συμφωνίας ή μη προς το Σύνταγμα, όσον αφορά τους συνταξιούχους δικαστικούς λειτουργούς, των ως άνω διατάξεων του άρθρου πρώτου παρ. Β υποπαρ. Β.3 του ν. 4093/2012, οι οποίες ελήφθησαν υπόψη και για τον επανυπολογισμό των συντάξεών τους κατά το άρθρο 14 παράγραφοι 1 περ. β και 2 περ. α του ν. 4387/2016, καθώς και των μεταβατικών διατάξεων του άρθρου 13 του νόμου αυτού. Ειδικότερα, με τις αποφάσεις αυτές έγινε δεκτό, μεταξύ άλλων, ότι με τις διατάξεις της υποπαρ. Β.3 της παρ. Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 ο νομοθέτης προέβη στη μείωση των συντάξεων των συνταξιούχων εν γένει του Δημοσίου, επικαλούμενος την ανάγκη να περισταλεί η δημοσιονομική δαπάνη των καταβαλλόμενων από το Δημόσιο συντάξεων, προκειμένου να διασφαλιστεί η πορεία δημοσιονομικής προσαρμογής της Χώρας μέσω, κυρίως, περικοπών κρατικών δαπανών, μεταξύ των οποίων και των συντάξεων. Μάλιστα ο νομοθέτης, χωρίς να διακρίνει μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών συνταξιούχων λειτουργών και υπαλλήλων του Δημοσίου, προέβη γενικώς σε μειώσεις των καταβαλλόμενων σε αυτούς συντάξεων, αποδίδοντας σημασία, για τον καθορισμό του ύψους της μείωσης, ομοιόμορφα ως προς όλες τις κατηγορίες δικαιούχων, αποκλειστικώς και μόνο στο μαθηματικό ύψος των έως τότε

χορηγούμενων συνολικών ποσών συντάξεων. Και ναι μεν ο διακηρυσσόμενος ως άνω σκοπός της περιστολής των δημοσιονομικών δαπανών αποτελεί πράγματι σκοπό δημοσίου συμφέροντος, ο οποίος μπορεί να δικαιολογήσει, κατ' αρχήν, τη λήψη μέτρων περικοπής των καταβαλλόμενων από το Δημόσιο συντάξεων· εν προκειμένω, όμως, και δεδομένου ότι οι επίμαχες περί αναπροσαρμογής των συντάξεων ρυθμίσεις του ν. 4093/2012 αφορούν και τους συνταξιούχους δικαστικούς λειτουργούς, δεν ελήφθη καθόλου υπόψη, κατά τον προσδιορισμό των ανωτέρω μειώσεων των συντάξεων, η ιδιαίτερη συνταξιοδοτική μεταχείριση των δικαστικών λειτουργών, την οποία κατοχυρώνει, κατά τα προεκτεθέντα, το Σύνταγμα ως εγγύηση για την εξασφάλιση της ανεξαρτησίας της δικαστικής λειτουργίας και της μέσω αυτής παροχής στους πολίτες αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας. Ειδικότερα, δεν προκύπτει ότι, κατά τον προσδιορισμό του ύψους των περικοπών στις συντάξεις των συνταξιούχων του Δημοσίου, ειδικώς κατά το μέρος που αφορούν αυτές τους συνταξιούχους δικαστικούς λειτουργούς, ελήφθησαν υπόψη, πέραν του ανωτέρω αμιγώς ποσοτικού (αριθμητικού) και, ως εκ τούτου, προδήλως απρόσφορου κριτηρίου, της επίτευξης, δηλαδή, συγκεκριμένης μεσοσταθμικής μείωσης της εν γένει συνταξιοδοτικής δαπάνης του Δημοσίου, το κύρος και η αποστολή του δικαστικού λειτουργήματος καθώς και η σημασία αυτού για την πραγμάτωση του κράτους δικαίου. Ούτε προκύπτει ότι έγιναν ειδικές εκτιμήσεις για τις επιπτώσεις από τις εν λόγω μειώσεις σε βάρος των συνταξιούχων δικαστικών λειτουργών ούτε αν οι εκ των μειώσεων προερχόμενες επιπτώσεις είναι μικρότερες ή μεγαλύτερες από το οικονομικό όφελος που θα προκύψει ούτε, τέλος, αν θα μπορούσαν να ληφθούν άλλα μέτρα ισοδύναμου αποτελέσματος, με μικρότερο κόστος για τους συνταξιούχους δικαστικούς λειτουργούς. Δεν εξετάστηκε, επίσης, αν οι συντάξεις ειδικώς των συνταξιούχων δικαστικών λειτουργών παραμένουν, και μετά τις νέες μειώσεις, σε σχέση αναλογίας με τις αποδοχές των εν ενεργεία δικαστικών λειτουργών, όπως απαιτείται από το Σύνταγμα, ώστε να διασφαλίζεται η αξιοπρεπή διαβίωσή τους, δηλαδή η διαβίωσή τους κατά τρόπο συνάδοντα προς το κύρος του λειτουργήματος που ασκούσαν ως όργανα της τρίτης πολιτειακής εξουσίας. Επίσης, έγινε δεκτό ότι, ειδικώς ως προς

τους συνταξιούχους δικαστικούς λειτουργούς, ενόψει και των προβλεπόμενων από τις διατάξεις του ν. 4093/2012 (όπως η υποπαρ. Β3 της παρ. Β του άρθρου πρώτου του νόμου αυτού τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4111/2013, Α' 18) ποσοστών μείωσης του συνολικού ποσού των συντάξεων (15% και 20% για συντάξεις από 2.000,01 ευρώ και άνω και από 3.000,01 ευρώ και άνω, αντίστοιχα, με συνέπεια, μεταξύ άλλων, οι κατέχοντες κατά την έξοδο από την υπηρεσία τους ανώτατους βαθμούς και τις αντίστοιχες θέσεις αυξημένης ευθύνης δικαστικοί λειτουργοί, όπως οι Πρόεδροι των Ανωτάτων Δικαστηρίων, δηλαδή οι επικεφαλής της τρίτης κρατικής λειτουργίας, να υφίστανται τις μεγαλύτερες μειώσεις), δεν προκύπτει ότι ελήφθη πρόνοια για τη διατήρηση της απαιτούμενης από το Σύνταγμα σταθερής αναλογίας των συντάξεων τους με τις αποδοχές ενεργείας, συνεκτιμώμενων και των αλληπάλληλων περικοπών που είχαν ήδη επιβληθεί στις συντάξεις των δικαστικών λειτουργών κατ' εφαρμογή των προγενέστερων του ν. 4093/2012 νόμων, οι οποίοι είχαν κριθεί από το παρόν Δικαστήριο (βλ. αποφ. του παρόντος Ειδικού Δικαστηρίου 164/2015, 35/2014) ως μη αντικείμενοι στις αφορώσες τη δικαστική λειτουργία συνταγματικές διατάξεις. Στη συνέχεια διαπιστώθηκε με τις ως άνω 1-4/2018 αποφάσεις του παρόντος Ειδικού Δικαστηρίου ότι η μηνιαία σύνταξη των συνταξιούχων δικαστικών λειτουργών διαμορφώθηκε με βάση τον ν. 4093/2012 σε ποσό υπολειπόμενο των αποδοχών ενεργείας τους κατά ποσοστό ανώτερο του 40%, συνεπαγόμενη πράγματι ανατροπή της ως άνω συνταγματικώς επιβαλλόμενης αναλογίας των συντάξεων και των αποδοχών ενεργείας των δικαστικών λειτουργών. Η εν λόγω επισήμανση έχει ως σκοπό να καταδείξει το μέγεθος της επελθούσας με τις επίμαχες διατάξεις ουσιώδους ανατροπής της αναλογίας αυτής και δεν έχει την έννοια ότι σύνταξη δικαστικού λειτουργού ίση με το 60% των αποδοχών των εν ενεργεία δικαστικών λειτουργών (συνεπαγόμενη τη μείωση του εισοδήματος των δικαστικών λειτουργών μετά τη συνταξιοδότησή τους κατά 40%, μείωση που δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν είναι ουσιώδης) ευρίσκεται στην συνταγματικώς επιβαλλόμενη σχέση αναλογίας με τις εν ενεργεία αποδοχές, δεν αποκλίνει ουσιωδώς από αυτές και εξασφαλίζει στους συνταξιούχους δικαστικούς λειτουργούς το επίπεδο διαβίωσης που

τους εξασφάλιζαν οι αποδοχές που λάμβαναν ενόψει της θέσης και του βαθμού που κατείχαν κατά τον χρόνο αποχώρησης από την ενεργό υπηρεσία. Μετά δε την ανωτέρω διαπίστωση κρίθηκε με τις προαναφερθείσες αποφάσεις του παρόντος Δικαστηρίου ότι οι ανωτέρω διατάξεις της υποπαρ. Β.3 της παρ. Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, κατά το μέρος που αφορούν τους συνταξιούχους δικαστικούς λειτουργούς και ελήφθησαν υπόψη για τον επανυπολογισμό των συντάξεων τους κατά το άρθρο 14 παρ. 1 περ. β και 2 περ. α του νεότερου ν. 4387/2016, αντίκεινται στις διατάξεις του άρθρου 26 του Συντάγματος και στις εξειδικεύουσες αυτές, ως προς τη δικαστική εξουσία, διατάξεις των άρθρων 87 παρ. 1 και 88 παρ. 2 του Συντάγματος. Με αντίστοιχες σκέψεις κρίθηκε με τις ως άνω 1-4/2018 αποφάσεις του παρόντος Δικαστηρίου ότι η διάρρηξη της σχέσης αναλογίας μεταξύ της σύνταξης και των αποδοχών ενεργείας των δικαστικών λειτουργών, η οποία είχε ήδη επέλθει με τις περικοπές του ν. 4093/2012, επιτάθηκε κατά πολύ με την εφαρμογή των μεταβατικών διατάξεων του άρθρου 13 του ν. 4387/2016, με τις οποίες θεσπίστηκε ανώτατο όριο 2.000 ευρώ στις καταβαλλόμενες ατομικές μηνιαίες συντάξεις των προσώπων που είχαν καταστεί συνταξιούχοι του Δημοσίου έως την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016. Και ναι μεν οι κατά τα ανωτέρω κρίσεις των 1-4/2018 αποφάσεων του παρόντος Ειδικού Δικαστηρίου, μνημονεύοντας τις διατάξεις της περ. (α) της παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 4387/2016 και του άρθρου 13 του νόμου αυτού, αναφέρονται πρωτίστως στο χρονικό διάστημα μέχρι τις 31.12.2018, για το οποίο ο επανυπολογισμός των συντάξεων των συνταξιούχων του Δημοσίου έλαβε χώρα κατ' εφαρμογή των διατάξεων αυτών, με τις ίδιες όμως αποφάσεις έγινε επίσης δεκτό (βλ. σκέψη 19) ότι η εμφανιζόμενη ως προσωρινή έως 31.12.2018 μείωση της καταβαλλόμενης σύνταξης δεν είναι πράγματι προσωρινή, εφόσον και μετά τον χρόνο αυτόν η σύνταξη των δικαστικών λειτουργών δεν πρόκειται να επανέλθει όχι μόνον στο ποσό στο οποίο ανερχόταν πριν από τη θεσπισθείσα με τις διατάξεις της υποπαρ. Β.3 της παρ. Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 περικοπή, αλλά ούτε καν στο μειωμένο ποσό στο οποίο ανερχόταν κατόπιν της περικοπής αυτής κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016. Τούτο δε ενόψει των θεσπιζόμενων με το άρθρο 14 του ίδιου ν. 4387/2016

ρυθμίσεων, διότι για τον επανυπολογισμό της σύνταξης (και ειδικότερα για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους της) λαμβάνεται μεν υπόψη ο συντάξιμος μισθός επί του οποίου κανονίστηκε η ήδη χορηγηθείσα σύνταξη, όπως αυτός είχε διαμορφωθεί πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016, αλλά εφαρμόζονται και τα ποσοστά αναπλήρωσης, που θεσπίζονται με το άρθρο 8 του εν λόγω νόμου, στο οποίο παραπέμπει ρητώς η περίπτωση α' της παρ. 1 του ανωτέρω άρθρου 14, η εφαρμογή δε των ποσοστών αυτών, ως εκ του ύψους και της κλιμάκωσής τους, συνεπάγεται περαιτέρω διατάραξη της αναλογίας μεταξύ της καταβαλλόμενης στους δικαστικούς λειτουργούς σύνταξης και των αποδοχών ενεργείας. Δηλαδή, με τις προαναφερόμενες 1-4/2018 αποφάσεις του παρόντος Ειδικού Δικαστηρίου έχει επιλυθεί καταφατικά και το τιθέμενο με την αγωγή ζήτημα εάν, με τις ρυθμίσεις των άρθρων πρώτου παρ. Β υποπαρ. Β3 του ν. 4093/2012 και 8 και 14 του ν. 4387/2016, επήλθε διάρρηξη της επιβαλλόμενης από τα άρθρα 26, 87 παρ. 1 και 2 και 88 παρ. 2 του Συντάγματος σχέσης αναλογίας μεταξύ μισθού ενεργείας και σύνταξης των δικαστικών λειτουργών και όσον αφορά το μετά την 31.12.2018 ένδικο χρονικό διάστημα, καθόσον κρίθηκε με τις αποφάσεις αυτές, κατά τα ανωτέρω, ότι η διάρρηξη αυτή, που επήλθε αρχικώς με τον ν. 4093/2012, επιτείνεται με την εφαρμογή από 1.1.2019 και μετά, για τον επανυπολογισμό των καταβαλλόμενων συντάξεων, των ποσοστών αναπλήρωσης που θεσπίζονται με το άρθρο 8 του ν. 4387/2016 (πρβλ. ΣτΕ Ολομ. 1891/2019 σκέψη 30). Δοθέντος δε ότι οι ανωτέρω διατάξεις των άρθρων πρώτου παρ. Β υποπαρ. Β3 του ν. 4093/2012 και 8 και 14 του ν. 4387/2016 δεν μπορούν να εφαρμοστούν, ως ανίσχυρες, για τον προσδιορισμό της σύνταξης του ενάγοντος, είναι εφαρμοστέες προς τούτο οι προϊσχύουσες αυτών διατάξεις (βλ. αποφ. του παρόντος Ειδικού Δικαστηρίου 1-4/2018, σκέψη 20). Με τα δεδομένα αυτά, η αγωγή πρέπει και κατά το μέρος αυτό να παραπεμφθεί για περαιτέρω εκδίκαση στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

12. Επειδή, περαιτέρω, το παρόν Δικαστήριο επιλαμβάνεται της εξέτασης του τιθέμενου με την αγωγή νομικού ζητήματος της συνταγματικότητας των μεταγενέστερων διατάξεων του άρθρου 120 του ν. 4623/2019, με τις οποίες επήλθαν ωσαύτως περικοπές στις συντάξεις

εκτός των άλλων και των δικαστικών λειτουργιών και οι οποίες δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο κρίσης από το παρόν Δικαστήριο.

13. Επειδή, στο άρθρο 120 του ν. 4623/2019 (Α' 134/9.8.2019), του οποίου η ισχύς, κατά το άρθρο 121 αυτού, άρχισε από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζεται ότι: «1. Το συνολικό ακαθάριστο ποσό κάθε μηνιαίας κύριας σύνταξης ή περισσότερων της μιας συντάξεων λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου που χορηγούνται από τον ΕΦΚΑ και εφόσον μέρος του χρόνου ασφάλισης διανύθηκε ή ανάγεται έως και 31.12.2016, ανέρχεται κατ' ανώτατο όριο στο δωδεκαπλάσιο της εθνικής σύνταξης της παραγράφου 6 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016 (Α' 85) που αντιστοιχεί σε είκοσι χρόνια ασφάλισης, όπως το ποσό αυτής ισχύει κάθε φορά. Το οριζόμενο στο προηγούμενο εδάφιο ανώτατο όριο καταλαμβάνει και τις κάθε είδους προσαυξήσεις της σύνταξης ή των συντάξεων, ενώ δεν καταλαμβάνει τα ποσά των χορηγούμενων από τον ΕΦΚΑ επιδομάτων αναπηρίας. 2. Το ανώτατο όριο της παραγράφου 1 εφαρμόζεται και στις συντάξεις που έχουν χορηγηθεί έως και τις 12.5.2016 ή ανατρέχουν στην ίδια ημερομηνία και οι οποίες επανυπολογίστηκαν με βάση τα άρθρα 14 και 33 [που αφορά τους ασφαλισμένους των πρώην φορέων κοινωνικής ασφάλισης του ιδιωτικού τομέα] του ν. 4387/2016 όπως ισχύουν. Η τυχόν προσωπική διαφορά που έχει προκύψει από την αναπροσαρμογή ανακαθορίζεται με βάση το νέο ανώτατο όριο. 3. Ποσά συντάξεων που έχουν ήδη απονεμηθεί μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 και υπερβαίνουν το ανώτατο όριο της παραγράφου 1, προσαρμόζονται στο οριζόμενο από τις παραγράφους 1 και 2 ποσό από την ημερομηνία έναρξης καταβολής τους. Τυχόν επιπλέον διαφορές συντάξεων αναζητούνται άτοκα ως καλοπίστως εισπραχθείσες και επιστρέφονται με παρακράτηση σε ποσοστό 20% της μηνιαίας καταβαλλόμενης σύνταξης και μέχρι ολοσχερούς εξοφλήσεως».

14. Επειδή, με τις ως άνω διατάξεις επιβάλλεται ανώτατο όριο στο συνολικό ακαθάριστο ποσό κάθε μηνιαίας κύριας σύνταξης ή περισσότερων της μιας συντάξεων λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου που χορηγούνται από τον Ε.Φ.Κ.Α. και εφόσον μέρος του χρόνου ασφάλισης διανύθηκε ή ανάγεται έως και 31.12.2016, το οποίο ανέρχεται κατ' ανώτατο όριο στο δωδεκαπλάσιο της εθνικής σύνταξης της

παραγράφου 6 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016 που αντιστοιχεί σε είκοσι χρόνια ασφάλισης, δηλαδή, προκειμένου για το ποσό της εθνικής σύνταξης των 384 ευρώ που προβλέπεται μέχρι τώρα, σε $(384 \times 12 =)$ 4.608 ευρώ. Το ανώτατο αυτό όριο καταλαμβάνει και τις κάθε είδους προσαυξήσεις της σύνταξης ή των συντάξεων, με εξαίρεση τα χορηγούμενα από τον Ε.Φ.Κ.Α. επιδόματα αναπηρίας, και εφαρμόζεται και στις συντάξεις που έχουν χορηγηθεί έως και τις 12.5.2016 ή ανατρέχουν στην ίδια ημερομηνία και οι οποίες επανυπολογίστηκαν με βάση τα άρθρα 14 και 33 του ν. 4387/2016 όπως ισχύουν. Η τυχόν δε προσωπική διαφορά που έχει προκύψει από την αναπροσαρμογή ανακαθορίζεται με βάση το νέο ανώτατο όριο, ενώ προβλέπεται και η άτοκη αναζήτηση, ως καλοπίστως εισπραχθέντων, των ποσών συντάξεων που έχουν ήδη απονεμηθεί μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 και υπερβαίνουν το ως άνω ανώτατο όριο. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση επί της τροπολογίας με την οποία εισήχθησαν προς ψήφιση στη Βουλή οι διατάξεις αυτές, «ο υπολογισμός της ανταποδοτικής σύνταξης από το έτος 2002 έως και το έτος 2016 έχει ως αποτέλεσμα σε συγκεκριμένες περιπτώσεις την απονομή συντάξεων που αλλοιώνουν την αρχή της ανταποδοτικότητας και της δίκαιης αναδιανομής που θα πρέπει να διέπουν με όρους κοινωνικής δικαιοσύνης το δημόσιο ασφαλιστικό σύστημα, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα βιωσιμότητα αυτού και επάρκεια παροχών» και «καθίσταται αδήριτη ανάγκη η καθιέρωση ανώτατου ορίου και για τις συντάξεις που υπολογίζονται με βάση τις διατάξεις του ν. 4387/2016 και μέρος του χρόνου ασφάλισης ανάγεται στο διάστημα από 1.1.2002 έως και 31.12.2016». Ούτε όμως από την αιτιολογική αυτή έκθεση ούτε από τα πρακτικά συνεδριάσεων της Βουλής και τις μελέτες που συνοδεύουν τον εν λόγω ν. 4623/2019 προκύπτει ότι ελήφθη υπόψη οποιοδήποτε στοιχείο, το οποίο να αφορά ειδικώς το κατοχυρωμένο από τα άρθρα 26, 87 παρ. 1 και 88 παρ. 2 του Συντάγματος μισθολογικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς των δικαστικών λειτουργών. Αντιθέτως, προκύπτει ότι οι συνταξιούχοι δικαστικοί λειτουργοί αντιμετωπίστηκαν από το άρθρο 120 του ν. 4623/2019 κατά τρόπο ενιαίο με το σύνολο των συνταξιούχων του Δημοσίου ως προς το καθορισθέν με το άρθρο αυτό ανώτατο όριο σύνταξης, χωρίς να έχει συνεκτιμηθεί, ειδικώς κατά τη θέσπιση, με το

τελευταίο αυτό άρθρο, ανώτατου ορίου στις ήδη καταβαλλόμενες συντάξεις, η ιδιαίτερη συνταξιοδοτική μεταχείριση των δικαστικών λειτουργών, την οποία κατοχυρώνει, κατά τα ανωτέρω, το Σύνταγμα ως εγγύηση για την εξασφάλιση της ανεξαρτησίας της δικαστικής λειτουργίας και δι' αυτής την εξασφάλιση της παροχής στους πολίτες αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, και χωρίς να προκύπτει, βάσει συγκεκριμένων εκτιμήσεων, ότι η σκοπούμενη με τις ρυθμίσεις αυτές διατήρηση της βιωσιμότητας και της επάρκειας παροχών του συνταξιοδοτικού συστήματος δεν ήταν δυνατή παρά μόνον με τη θέσπιση ενός τέτοιου ορίου στις συντάξεις των δικαστικών λειτουργών, που ανατρέπει την, κατά τα προεκτεθέντα, συνταγματικώς επιβαλλόμενη σχέση αναλογίας με τις εν ενεργεία αποδοχές. Περαιτέρω, ναι μεν δεν κωλύεται, κατ' αρχήν, ο κοινός νομοθέτης, επικαλούμενος εξαιρετικά σοβαρούς λόγους γενικότερου συμφέροντος, να προβαίνει στη θέσπιση ανώτατου ορίου στις καταβαλλόμενες συντάξεις μεγάλων κατηγοριών του πληθυσμού, όπως είναι οι συνταξιοδοτούμενοι από το Δημόσιο λειτουργοί και υπάλληλοι· στην προκείμενη όμως περίπτωση, κατά τα οριζόμενα στο ανωτέρω άρθρο 120 του ν. 4623/2019, τίθεται ως ανώτατο όριο της σύνταξης που καταβάλλεται στους δικαστικούς λειτουργούς (περίπτωση που ενδιαφέρει εν προκειμένω) το ποσό των 4.608 ευρώ και μάλιστα ως ανώτατο όριο όχι του καθαρού ποσού της καταβαλλόμενης σε αυτούς σύνταξης από το Δημόσιο, αλλά του συνολικού ακαθάριστου ποσού της σύνταξης αυτής (το οποίο, επιπροσθέτως, δεν λαμβάνεται υπόψη αυτοτελώς, αλλά αθροιστικά με τις τυχόν καταβαλλόμενες σε αυτούς περισσότερες συντάξεις), τούτο δε έχει ως συνέπεια, το καθαρό ποσό σύνταξης που δικαιούνται μέχρι 31.12.2018 οι υπαγόμενοι στη ρύθμιση αυτή συνταξιούχοι δικαστικοί λειτουργοί (από το οποίο εξαρτάται το ύψος της προσωπικής διαφοράς που τους καταβάλλεται από την 1.1.2019 και εφεξής), μετά δηλαδή την αφαίρεση των προβλεπόμενων κρατήσεων, να διαμορφώνεται, όπως προκύπτει και από τα εκκαθαριστικά σημειώματα που προσκομίζει ο ενάγων, σε ύψος μικρότερο ακόμη και εκείνου που είχε ήδη επέλθει με τις κριθείσες ως αντισυνταγματικές περικοπές του ν. 4093/2012. Με τα δεδομένα αυτά, η διάρρηξη της σχέσης αναλογίας μεταξύ σύνταξης και αποδοχών ενεργείας των δικαστικών λειτουργών, η

οποία είχε ήδη επέλθει με τις περικοπές του ν. 4093/2012 κατά τα ως άνω, επιτείνεται με την εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων του άρθρου 120 του ν. 4623/2019, η δε περικοπή της σύνταξης των δικαστικών λειτουργών κατ' εφαρμογή των διατάξεων αυτών μετά από τον επανυπολογισμό της με βάση τις διατάξεις του άρθρου 14 του ν. 4387/2016, συνεπαγόμενη περαιτέρω μείωση του εισοδήματός τους και ουσιώδη ανατροπή των οικονομικών δεδομένων στα οποία δικαιολογημένα είχαν αποβλέψει, ουδόλως συνάδει προς τις συνταγματικές εγγυήσεις για τη διατήρηση, και μετά το πέρας του ενεργού υπηρεσιακού βίου των δικαστικών λειτουργών, επιπέδου διαβίωσης ανάλογου προς το κύρος του δικαστικού λειτουργήματος και εγγύτερου κατά το δυνατόν προς εκείνο το οποίο εξασφάλιζαν οι αποδοχές τις οποίες λάμβαναν στη θέση και στον βαθμό που κατείχαν κατά την αποχώρησή τους από την ενεργό υπηρεσία. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, οι προπαρατεθείσες διατάξεις του άρθρου 120 του ν. 4623/2019, κατά το μέρος που αφορούν τους συνταξιούχους δικαστικούς λειτουργούς, αντίκεινται, κατά τα βασίμως προβαλλόμενα με την κρινόμενη αγωγή, στις διατάξεις του άρθρου 26 του Συντάγματος και στις εξειδικεύουσες αυτές, ως προς τη δικαστική εξουσία, διατάξεις των άρθρων 87 παρ. 1 και 88 παρ. 2 του Συντάγματος και δεν μπορούν εξ αυτού του λόγου να εφαρμοστούν για τον προσδιορισμό της σύνταξης του ενάγοντος κατά το ένδικο χρονικό διάστημα.

15. Επειδή, εξάλλου, με το επί της αγωγής υπόμνημα προβάλλεται από τον ενάγοντα ότι οι μηνιαίες αποδοχές του κατά τον χρόνο της αποχώρησής του από την Υπηρεσία, χωρίς συνυπολογισμό των προβλεπόμενων αντισταθμιστικών παροχών, «αλλά με συνυπολογισμό της ... παροχής από την υποχρεωτική, κατά το Σύνταγμα, συμμετοχή [του] στα Ανώτατα Ειδικά Δικαστήρια», ανέρχονταν προ φόρου σε 7.018,63 ευρώ και ότι ήδη η μηνιαία προ φόρου σύνταξή του, κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 26 και 88 παρ. 2 του Συντάγματος, αποκλίνει ουσιαδώς από το ποσό αυτό. Ανεξάρτητα, όμως, αν ο ανωτέρω ισχυρισμός συνιστά λόγο αγωγής, σύμφωνα με τον οποίο για τον υπολογισμό της σύνταξης του ενάγοντος θα έπρεπε να ληφθεί υπόψη και η καταβληθείσα σε αυτόν παροχή από τη συμμετοχή του στα Ανώτατα Ειδικά Δικαστήρια, που προβλέπονται από τα άρθρα 88 παρ. 2, 99 και 100

του Συντάγματος, καθώς και ανεξαρτήτως της βασιμότητας ή μη αυτού (πρβλ. απόφαση του παρόντος Ειδικού Δικαστηρίου 214/2014, που επικαλείται ο ενάγων), ο λόγος, πάντως, αυτός απαραδέκτως προβάλλεται το πρώτον με το επί της αγωγής από 1.3.2021 υπόμνημα του ενάγοντος, με το οποίο, κατά την εφαρμοστέα εν προκειμένω (κατ' άρθρο 9 του ν. 3038/2002) διάταξη του άρθρου 138 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (Κ.Δ.Δ., άρθρου πρώτου του Ν. 2717/1999, Α' 97), μόνο ανάπτυξη των ισχυρισμών που περιέχονται στην αγωγή μπορεί να γίνει (Σ.τ.Ε. 1369/2018 7μ., 1936/2013 7μ., 921/2012 7μ.).

16. Επειδή, μετά την επίλυση του κατά τα ανωτέρω νομικού ζητήματος της συμφωνίας ή μη προς το Σύνταγμα των διατάξεων του άρθρου 120 του ν. 4623/2019, η κρινόμενη αγωγή πρέπει να παραπεμφθεί και ως προς το μέρος της αυτό στο Ελεγκτικό Συνέδριο, προκειμένου να επιλύσει οριστικώς τη διαφορά.

Δ ι α τ α ύ τ α

Διαπιστώνει ότι τα τιθέμενα με την αγωγή νομικά ζητήματα, τα οποία εμπίπτουν στη δικαιοδοσία του παρόντος Ειδικού Δικαστηρίου και αφορούν τη συμφωνία ή μη προς το Σύνταγμα των διατάξεων των άρθρων 11 του ν. 3865/2010, 2 παρ. 13 του ν. 4002/2011, πρώτου παρ. Β υποπαρ. Β3 του ν. 4093/2012 και 8 και 14 του ν. 4387/2016, έχουν ήδη επιλυθεί με τις 164/2015 και 1-4/2018 αποφάσεις του, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Επιλύει το αναφυόμενο στο πλαίσιο της κρινόμενης αγωγής νομικό ζήτημα της συμφωνίας ή μη προς το Σύνταγμα των διατάξεων του άρθρου 120 του ν. 4623/2019 κατά το μέρος που αυτές αφορούν τον καθορισμό της καταβλητέας στους δικαστικούς λειτουργούς σύνταξης, κατά τα ωσαύτως αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Παραπέμπει την κρινόμενη αγωγή προς περαιτέρω εκδίκαση στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 18 Μαΐου 2021

Η Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Ειρήνη Σαρπ

Ελένη Γκίκα

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στις 5 Οκτωβρίου 2021.

Η Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Σπυριδούλα Χρυσικοπούλου

Ελένη Γκίκα